

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a

Anul școlar 2020 – 2021

Limba și literatura română

Testul 9

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

(70 de puncte)

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde la cerințele formulate.

Textul 1

În nu știu care țară,
în nu știu ce oraș
și-n care ulicioară,
 trăia un băiețaș.

Dar nu un oarecare
nevolnic și sfios,
ci unul ca o floare,
grozav de arătos:
avea o neagră chică
și patru dinți de lapte
și-un nas cât o mărgică
și ani avea vreo șapte [...].

Știa perfect să scrie
uimindu-i pe băieți:
făcea caligrafie
pe garduri, pe pereți,
scria pe orice vrei
și iscălea: MATEI. [...]

Cu toate astea, Matei era veșnic supărat;
ședea mereu pe gânduri,
ursuz și încruntat...

Și știți din ce pricină?
Părinții lui spuneau
că n-ar fi el de vină,
că e născut să aibă
o fire visătoare
și că va fi poet...

De fapt, el suferea
că nu era mai mare,
că prea creștea încet...

Măsura omenească
nu-l mulțumea defel:
ar fi dorit să crească
înalt, cât un castel [...].

Dar ce putea să facă?
Era mărunț, și pace! [...]

Cangurul:

Sunt mare scamator.

Matei:

Știi ce? Atuncea, iată,
un singur lucru-ți cer:
ai auzit vreodată
de unul, Gulliver?

Cangurul:

Cum să nu!

Matei:

Știi ce mi-ar plăcea mie?
Zău, dragă șoricel,
fă o scamatorie:
să cresc și eu cât el.

Cangurul:

Păi nu-ți aduci aminte că bietul Gulliver
nici n-a crescut, nici n-a scăzut,
ci a rămas ca la-nceput?

Matei:

Pe mine nu mă privește, și gata! Eu altceva
nu vreau. Iar dacă nu mă faci chiar mai
înalt decât era Gulliver,
aduc, cu mâna mea,
o cușcă grea, de fier,
și te închid în ea.

Cangurul:

Vai, asta nu-i dreptate!
Păi orice scamator
ți-ar spune că nu poate.
Ce, crezi că e ușor? [...]

(Și-n timp ce cangurul vorbește, Matei simte
cum crește, și crește, și iar crește, de parcă nu
se mai oprește...)

Așa s-a pomenit Matei înalt cât o casă cu nouă
etaje, iar cangurul, sperindu-se el însuși de
scamatoria care îi reușise pe neașteptate, a
rupt-o la fugă, nu se știe unde...

Cum s-a simțit Matei, la început, mai e nevoie
să vă spun?

Cânta de fericire,
râdea ca un nebun
și țopăia-n neștire...

Dar încetul cu încetul și-a mai venit în fire
și-atunci s-a minunat
văzând în preajmă totul
mărunț, neînsemnat:

i se părea poiana
pitică, vai de ea,
stejarul o surcică
și teiul o nuia...

Și tot cugetând la micimea lumii față de
măreața lui făptură

(așa cum fac și alții
când cresc peste măsură),

i s-a urât să mai stea locului și a pornit-o,
haida-hai, cu pașii lui de-o poștă. Și se bucura
strașnic văzând că are atâta spor la mers

fiindcă avea picioare
gigantice, acum,
și se simțea în stare
să facă orice drum.

Gellu Naum, *Cel mai mare Gulliver*

Textul 2

În câteva zile, așa credea Columb, ar trebui s-ajungă în India pe noul drum, în timp ce pe vechiul drum ar fi făcut trei luni. Le-a povestit tuturor despre planul său și toți au râs de el. Ce nebun! Dar el nu s-a lăsat. [...] S-a adresat Spaniei, creată în anul 1479 prin unirea a două regate creștine [...]. I s-au dat două corăbii proaste. Dacă se scufundă, s-au gândit ei, nu e mare pierdere. A treia corabie a fost închiriată.

Așa a plecat pe ocean spre vest și tot mai departe, tot mai spre vest, pentru a ajunge în Indiile Orientale. Pe 3 august 1492, a plecat din Spania. A trebuit să se oprească pe o insulă mult timp, ca să își repare corăbiile. Apoi a mers mai departe, tot mai departe, către vest. Și tot nu reușea să dea de India! Oamenii săi au devenit inițial nerăbdători, apoi disperați. Voiau să se întoarcă. Cristofor Columb nu le spunea cât de departe erau în realitate de patria lor, ci îi mințea. Până la urmă, pe 11 octombrie 1492, la ora 2 noaptea, unul dintre tunurile de pe corăbiile sale a tras o salvă: pământ!

Columb era mândru și fericit. India! Oamenii pașnici de pe mal erau, deci, indienii! Dar, de fapt, se înșelase: Columb nu se afla deloc în India, ci pe niște insule în apropiere de America. [...] Adevărata Indie era încă foarte departe. Era mult mai departe decât distanța pe care o parcuseră din Spania până acolo. Columb ar fi trebuit să navigheze cel puțin două luni, dar ar fi ajuns la capătul puterilor, și oamenii săi la fel, fără să fi găsit adevărata Indie. Însă el se credea atunci în India și a pus stăpânire pe țară în numele regelui Spaniei. Mai târziu, în următoarele călătorii, continua să scrie mereu că ceea ce descoperise era India. Nu ar fi recunoscut niciodată că marea idee care îl fascina era greșită. Că Pământul este mult mai mare decât și-l imaginase el. Că pe uscat drumul spre India era mult mai scurt decât cel pe mare, peste tot Oceanul Atlantic și Oceanul Indian. Voia să fie viceregele Indiei, țara visurilor sale.

Începând cu acest an, 1492, când fantasticul aventurier Cristofor Columb a descoperit din greșeală America, pentru că aceasta se afla pur și simplu în drumul său, începe epoca modernă. Este o dată și mai întâmplătoare decât anul 476, când considerăm că începe Evul Mediu. Pentru că atunci se prăbușise Imperiul Roman de Apus și ultimul său împărat [...], Romulus Augustulus. Dar în anul 1492 nu știa nimeni, nici măcar Columb, că această călătorie avea să însemne mai mult decât tot aurul descoperit în Lumea Nouă.

Columb a fost primit cu pompă la întoarcerea sa în Spania, dar a plecat curând în alte călătorii, mânat de mândria și de ambiția sa, de lăcomie și de felul său de a fi, care era atât de nesuferit, încât regele a pus să fie arestat, pe când era vicerege și amiral, și adus în lanțuri din Indiile de Vest. Chiar și atunci când a reintrat în grații și a recăpătat apreciere și bogăție, Columb nu a putut și nici nu a vrut să uite o jignire așa de mare.

În prima călătorie cu vasele spaniole, Columb și echipajul său nu au descoperit decât insule, cu o populație de indieni săraci, pașnici și simpli. Singurul lucru care îi interesa pe aventurierii spanioli era să afle de unde aveau indienii podoabele de aur pe care le purtau unii dintre ei în nas. Indienii au arătat spre vest. Și de-abia atunci spaniolii au ajuns în adevărata Americă. Pentru că asta căutau ei, o țară plină de aur. Aveau niște așteptări incredibile și credeau că vor găsi orașe în care casele vor avea acoperișuri din aur. Spaniolii care sosiseră în țările nedescoperite erau oameni sângeroși, care plecaseră să cucerească aceste țări pentru regele spaniol și să le prade. [...] Nicio aventură nu li se părea imposibilă.

adaptare după Ernst H. Gombrich, *O scurtă istorie a lumii*,
traducere din germană de Adriana Ionescu

A.

1. Notează două trăsături ale lui Matei, identificate în textul 1.

2 puncte

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1.

Privind de sus, lui Matei i se pare că teiul este

- a) cât o casă.
- b) cât o nua.
- c) cât o mărgică.
- d) cât un castel.

Răspunsul corect: ☐ .

2 puncte

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2.

Marinarii zăresc țărmul Americii în

- a) 476.
- b) 1492.
- c) 1493.
- d) 1479.

Răspunsul corect: ☐ .

2 puncte

4. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2.

În fragmentul extras din *Cel mai mare Gulliver* de Gellu Naum se evidențiază

- a) bucuria de a descoperi lumea animalelor.
- b) dorința unui copil de a crește repede.
- c) pasiunea pentru desen, caligrafie, pictură.
- d) plăcerea de a călători alături de eroii preferați.

Răspunsul corect: ☐ .

2 puncte

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili corectitudinea sau incorectitudinea acestuia, bazându-te pe informațiile din cele două texte. **6 puncte**

Enunțul	Corect	Incorect
Părinții lui Matei cred că băiatul are o fire de poet.		
Cangurul îi spune băiatului că Gulliver și-a păstrat mereu aceeași înălțime.		
Matei este fericit, fiindcă are o mână de fier.		
Pentru călătoria sa, Columb a închiriat trei corăbii.		
Din orgoliu, Columb scrie că teritoriul descoperit era India.		
Drumul spre India presupune traversarea a două oceane.		

6. Menționează, în câte un enunț, tiparul textual identificat în fiecare dintre fragmentele de mai jos. **6 puncte**

a) „Cangurul: Sunt mare scamator.

Matei: Știi ce? Atuncea, iată,
un singur lucru-ți cer:
ai auzit vreodată
de unul, Gulliver?”

b) „A trebuit să se oprească pe o insulă mult timp, ca să își repare corăbiile. Apoi a mers mai departe, tot mai departe, către vest. Și tot nu reușea să dea de India!”

7. Prezintă, în cel puțin 30 de cuvinte, o legătură care se poate stabili, la nivelul conținutului, între cele două texte. **6 puncte**

8. Crezi că Matei a regretat că i s-a îndeplinit dorința? Motivează-ți răspunsul, în 50 – 90 de cuvinte, valorificând textul 1. **6 puncte**

9. Asociază fragmentul din *Cel mai mare Gulliver* de Gellu Naum cu un alt text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50 – 100 de cuvinte, o asemănare și o deosebire dintre ele.

3. Rescrie enunțul „Ce, crezi că e ușor?”, înlocuind cu un sinonim cuvântul „crezi” și cu un antonim cuvântul „ușor”. **4 puncte**

4. Selectează, din fragmentul următor, trei verbe aflate la moduri diferite, pe care le vei preciza: „*Matei*. Știi ce mi-ar plăcea mie? / Zău, dragă șoricel, / fă o scamatorie: / să cresc și eu cât el.”. **6 puncte**

5. Transcrie propozițiile subordonate din fraza următoare, precizând felul lor: „Aveau niște așteptări incredibile și credeau că vor găsi orașe în care casele vor avea acoperișuri din aur”. **6 puncte**

6. Alcătuieste o propoziție afirmativă, în care adjectivul „fericit” să fie la superlativ relativ de superioritate (a) și o propoziție negativă, în care substantivul „Columb” să aibă funcția sintactică de atribut (b). **6 puncte**

(a)

(b)

Blank lined area for writing.

